

El calendari del poble

Aquest calendari es veu complementat per una sèrie de dites sobre els mesos de l'any de caràcter popular, les quals s'han anat consolidant al llarg dels segles, en què apareixen reflectides diferents concepcions del temps, pròpies de les societats agrícoles i marineres. Són oracions breus, de caràcter sentenciós, que fixen d'una manera tradicional pautes de vida, experiències i, en general, idees arrelades que desprenen una conclusió, ensenyament o norma de conducta.

M JOANA VIRGILI GASOL

GENER

Any comencem, la fi vegem.
Pel desembre i pel gener, no siguis matiner.
Pel gener, flor; pel maig, plors.
Si vols ceba de diner, planta-la pel gener.
A mig gener, lloga jornalera.

FEBRER

El febrer avergonyit es tapa la cara i surt del llit.
El febrer, pel cap o la cua, l'ha de fer.
Guarda llenya el llenyater, per quan arribi el febrer.
Febrer curt, fred com un turc.
Al febrer has de llaurar, el que el març vulguis sembrar.

MARÇ

Març, marçot, mata la vella a la vora del foc i la jove si pot.
Si vols me, fes-la per Sant Miquel.
Aigua de març, herba pels sembrats.
Si pel març trona, l'ametlla és bona.
Març ventós i abril plujós treuen el maig joiós.

ABRIL

Abril, un de bo de cada mil.
Abril i senyors, tots traïdors.
Si per l'abril sents tronar, ordi i blat no faltarà.
A l'abril cada gota val mil.
Per l'abril, espigues mil.

MAIG

Qui poda en maig i alça en agost no fa ni pa ni most.
Maig hortolà, palla i poc gra.
Al maig, faves a sacs.
Per l'Ascensió, cortina al balcó.
Bodes maials, bodes mortals.

JUNY

Al juny, la falç al puny.
Pel juny, l'albercoc en vuit dies és groc.
Per Sant Pere, garbes a l'era.
Aigua de Sant Joan, celler buit i molta fam.
Per Sant Joan, les garbes al camp.

JULIOL

Pel juliol, trau la garba al sol.
A mig juliol, planta el fesol.
Per santa Magdalena, l'avellana és plena.
Pel juliol, les eugues a l'era i els bous al sol.
Al juliol, qui no balla és perquè no vol.

AGOST

A l'agost bat el peresós.
Per l'agost, a les set ja és fosc.
Per l'agost, bull el mar i bull el most.
Ni a l'agost caminar, ni al desembre navegar.
L'aigua d'agost, tot oli i tot most.

SETEMBRE

El setembre s'enduu els ponts o eixuga les fonts.
Setembre boirós, graner polsós.
Del setembre a la tardor, torna la calor.
Al setembre, qui tingui llavors, que sembri.
Raves i espinacs, pel setembre sembrats.

OCTUBRE

L'octubre fred, mor el cuquet.
Per sant Narcís, de sis en sis.
Quan a l'octubre plou, el rovelló es mou.
Pluja d'octubre, no una gota perduda.
Per un bon favar, sembra'l pel Pilar.

NOVEMBRE

Novembre humit, et farà ric.
Per sant Martí, enceta la bota de vi.
A sant Andreu, aigua o neu.
De Tots Sants a sant Martí, onze dies i un matí.
Abans de santa Caterina, no cullis les olives.

DESEMBRE

Desembre mullat, gener ben gelat.
Per Nadal, cada ovella al seu corral.
Qui el desembre acabarà, any nou veurà.
Desembre nevat, bon any pel blat.
Per santa Llúcia, un pas de puça; per sant Esteve, un pas de llebre. ■

EL CALENDARI DEL POBLE

Il·lustracions de Ramon Miró.
L'Esquella de la Torratxa.
Almanac de 1894